

آپدیت اردیبهشت ۱۴۰۵

ویژه شب امتحان

نکات مهم

خلاصه

درس:

حقوق هوایی

بر اساس کتاب: حقوق هوایی از منظر حقوق داخلی و بین‌الملل
منبع اصلی: دکتر منصور جباری (انتشارات شهردانش)

مناسب برای //
حقوق و رشته‌های مرتبط

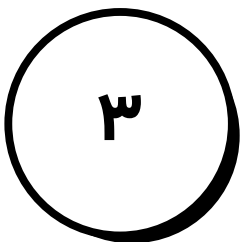
نویسنده جزوه //
تیم تالیف بژیک

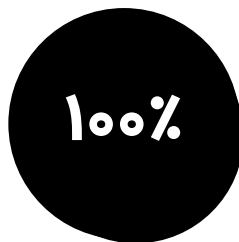
نوع فایل //
خلاصه میکرو طبقه‌بندی شده

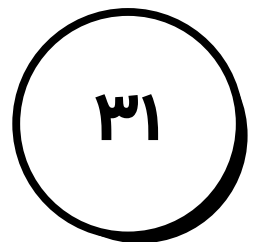
کیفیت //
تضمین ۱۰۰٪ مطالب

ساعت مطالعه

پوشش نکات

صفحه مفید

فصل اول: کلیات

اختراع هواپیما

- تلاش برای پرواز از دیرباز با روش‌هایی نظیر وارد کردن دود در لباس و اختراعات اولیه (مانند وسیله یک آهنگر فرانسوی در سال ۱۶۷۸) آغاز شد.
- در سال ۱۷۸۳، برادران مونت‌گلفیه اولین بالون با هوای گرم را ساختند و متعاقباً بالون‌های بزرگ‌تر با مشارکت مردم و تشکیل انجمنی در پاریس (۱۸۶۳) توسعه یافت.
- در سال ۱۷۸۴، اولین مقررات هوایی در فرانسه برای پیشگیری از حوادث بالون‌ها وضع شد و در سال ۱۸۱۹ تجهیز بالون‌ها به چتر نجات اجباری گردید.
- در سال ۱۹۰۸، برادران رایت با ساخت اولین هواپیما موفق به پرواز در ارتفاع یک‌صدمتری شدند و صنعت هواپیمایی در طول جنگ جهانی اول به سرعت رشد کرد.
- پس از اولین پروازهای شهر به شهر (۱۹۱۰) و بین‌المللی (۱۹۱۱)، از سال ۱۹۱۹ هواپیما برای خدمات پستی و غیرنظامی استفاده شد که کاربرد آن در جنگ‌های جهانی موجب پیشرفت سریع این صنعت گردید.

موارد استفاده از هواپیما

- ✓ هواپیما به عنوان وسیله‌ای ضروری در ارتباطات و حمل‌ونقل داخلی و بین‌المللی، نقش مهمی در توسعه جامعه صنعتی و تجارت ایفا می‌کند.
- ✓ از چرخ‌بال‌ها و هواپیماها در امور کشاورزی (بذرپاشی، مبارزه با آفات، حراست از جنگل‌ها در برابر آتش‌سوزی) و کشف آثار تاریخی و معادن استفاده می‌شود؛ توجه: این فایل رایگان نیست و منحصر برای سایت "بژیک" با آدرس اینترنتی www.bzhik.ir تهیه و تنظیم شده است. تمام حقوق مادی و معنوی این محصول، متعلق به سایت "بژیک" می‌باشد؛ هر گونه کپی برداری و انتشار غیر قانونی آن توسط افراد سودجو، بدون اخطار قبلی، پیگرد قانونی در پی خواهد داشت؛ لذا بایستی مستقیماً از این سایت خریداری شود در غیر این صورت مسئولین راضی نمی‌باشند و حرام و حق الناس می‌باشد.
- ✓ هواپیما وسیله‌ای بسیار مفید و مؤثر برای امدادسانی سریع به بیماران، انتقال پزشکان به مناطق صعب‌العبور و کمک به آسیب‌دیدگان حوادث طبیعی نظیر سیل و زلزله است.

- ✓ علاوه بر کاربردهای نظامی، جغرافیا، عکسبرداری هوایی و تفریحی، «حمل و نقل هوایی» هسته مرکزی و موضوع اصلی حقوق هوایی را تشکیل می‌دهد.
- ✓ برتری حمل و نقل هوایی به دلیل ارائه خدمات عمومی در سطح جهانی (مسافر، بار و پست) و توسعه روابط سیاسی، بازرگانی، اجتماعی و فرهنگی بین کشورها است که این نزدیکی ملتها، نیازمند توسعه حقوق هوایی برای حل مشکلات ناشی از آن است.

وضع قوانین و مقررات داخلی و بین‌المللی

- ✓ یکی از مشکلات اصلی حقوق هوایی، تقابل میان «حاکمیت عالی دولت‌ها در وضع قوانین داخلی هوانوردی» و «جنبه بین‌المللی مقررات هوایی» است.
- ✓ دولت‌ها با اعمال حاکمیت، مقرراتی را در قلمرو خود وضع می‌کنند، در حالی که هواپیما با عبور سریع از مرزها، وارد حریم هوایی کشورهای دیگر شده و ابعاد بین‌المللی پیدا می‌کند.
- ✓ حقوق هوایی برای حل این دوگانگی، ضمن احترام به حاکمیت ملی، دولت‌ها را به پذیرش محدودیت‌هایی به نفع حقوق بین‌الملل ترغیب می‌کند تا همبستگی و همکاری نزدیک میان حقوق ملی و بین‌المللی ایجاد شود.

عوامل مؤثر در توسعه حقوق هوایی

- ✓ توسعه حقوق هوایی تحت تأثیر چهار عامل اساسی سیاسی، اقتصادی و فنی قرار دارد:
- ✓ **اقتصادی:** تأثیرات چشمگیر حمل و نقل هوایی بر اقتصاد، دولت‌ها را ملزم به وضع مقررات برای تأمین نظم، انعقاد قراردادهای فنی و بازرگانی و ادغام دارایی‌ها برای ایجاد مؤسسات واحد بین‌المللی کرده است.
- ✓ **نظامی:** ملاحظات سیاسی و حفظ حاکمیت ملی، دولت‌ها را به مشارکت در طراحی هواپیماهای غول‌پیکر و وضع مقررات خاص برای کنترل عبور و مرور و ممانعت از پرواز هواپیماهای نظامی و غیرنظامی واداشته است.
- ✓ **فنی:** به دلیل اهمیت حیاتی ایمنی و تلفات سنگین سوانح هوایی، مقررات دقیقی برای قابلیت پرواز و تأسیسات وضع شده است که با پیشرفت تکنولوژی مستمراً در حال ارتقا می‌باشد.
- ✓ پیشرفت سریع هواپیما موجب می‌شود کشورها مقررات خود را با استانداردهای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری (ایکائو) تطبیق دهند.
- ✓ عدم رعایت این مقررات فنی، موجب مسئولیت مدنی و جزایی متصدیان

حمل و نقل هوایی شده و تحولات تکنیک هوانوردی، تغییر مستمر متون حقوقی را ایجاب می‌کند.

✓ **سیاسی:** گشایش خطوط هوایی، علی‌رغم هزینه‌های گزاف، ابزاری برای ایجاد روابط سیاسی، حفظ حیثیت ملی و گسترش ارتباطات دوجانبه میان کشورها محسوب می‌شود.

تعریف حقوق هوایی و مباحث آن

حقوق هوایی آن رشته از علم حقوق است که قوانین و قواعد حقوقی مربوط به تنظیم عبور و مرور هواپیماها و بهره‌برداری از آن‌ها و همچنین روابط ناشی از این فعالیت‌ها را بررسی می‌کند.

✓ عبارت «عبور و مرور» شامل مقررات حق پرواز، تسهیلات هوانوردی (فرودگاه‌ها، ارتباطات رادیویی، هواشناسی) و هدایت هواپیما است.

✓ کلمه «بهره‌برداری» ناظر بر مقررات حمل و نقل هوایی، چگونگی اداره هواپیماهای بازرگانی و ضوابط مسئولیت ناشی از این حمل و نقل می‌باشد.

✓ حقوق هوایی مجموعه‌ای از استانداردها و اصول برای استفاده از فضای هوایی جهت رفع نیازهای جهانی و توسعه متصدیان حمل و نقل با رعایت حقوق کشورهاست که در سه شاخه بررسی می‌شود:

✓ **حقوق عمومی بین‌الملل:** تنظیم‌کننده روابط میان دولت‌ها، شامل مسائلی چون قلمرو حاکمیت، تکالیف پرواز در فضای کشوری دیگر و حقوق هواپیماهای بیگانه.

✓ **حقوق خصوصی:** تنظیم‌کننده روابط میان اشخاص حقیقی و حقوقی، از جمله قراردادهای حمل و نقل، حقوق مسافر، خسارات و غرامات ناشی از سوانح.

✓ **حقوق جزایی:** بررسی جرایم در حیطه هوانوردی بین‌المللی، مانند هواپیمارمایی، تهدید خدمه و مسافران، و بمب‌گذاری در تأسیسات فرودگاهی یا هواپیما.

حقوق هوایی و حقوق فضایی

✓ اختراع وسایل پیشرفته نظیر فضاپیماها و موشک‌ها، منجر به تسخیر فضای ماورای جو و پیدایش رشته جدیدی به نام «حقوق فضا» در حقوق بین‌الملل گردید.